

Η Ιατρική κατά την Αναγέννηση και η Συστηματοποίηση της Επιστημονικής Γνώσης

Gregory Tsoucalas

Εργαστήριο
Ιστορίας της Ιατρικής
και Ιατρικής Δεοντολογίας

ΙΑΤΡΙΚΗ ΣΧΟΛΗ - ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΚΡΗΤΗΣ

ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ

15ος-16ος αιώνας: Η Αναγέννηση αντιπροσωπεύει ένα χρονικό διάστημα στην ευρωπαϊκή ιστορία που σηματοδοτεί τη μετάβαση από τον Μεσαίωνα στη νεωτερικότητα

14ος-17ος αιώνας: Η Μακρά Αναγέννηση, μια πρόσθετη ιδέα που επεκτείνει την τυπική χρονολόγηση

Μια προσπάθεια να αναβιώσει και να υπερβεί ιδέες, θεωρίες, φιλοσοφία και επιτεύγματα της κλασικής αρχαιότητας... έτσι η Ελλάδα και στην ιατρική οι Ιπποκρατικοί

All started and happened
around Firenze (Florence)

Ο Κουρέας-Χειρουργός Ambroise Paré (περίπου 1510-1590)

1510 μ.Χ. Γεννήθηκε στο Bourg-Hersent

1530 μ.Χ. Μαθήτευσε στο Hôtel-Dieu, το παλαιότερο νοσοκομείο της Γαλλίας

1535 μ.Χ. Μέλος της ομοσπονδίας των Κουρέων-Χειρουργών του Παρισιού και Ανατόμος

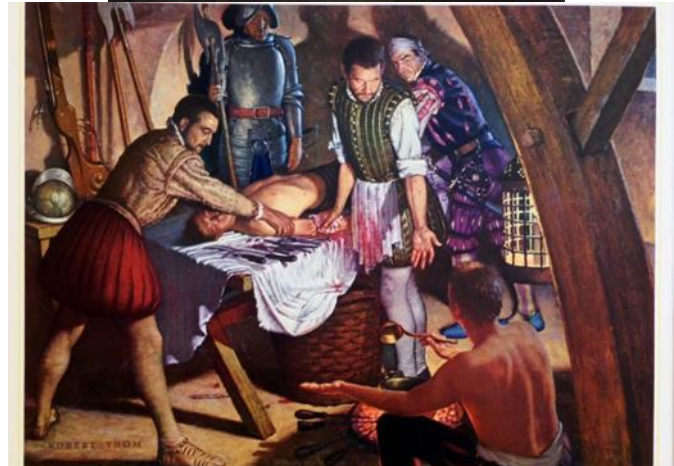
Εφευρέτης αρκετών χειρουργικών εργαλείων και προσθετικών μελών

Δραστηριοποιήθηκε στα πεδία της μάχης (λάδι σαμπούκου vs αυγά και ροδέλαιο, περιδέσεις, επίδεσμοι, πόνος φάντασμα, εξαγωγή σφαιρών)

Μαιευτική (podalic method)

1572 μ.Χ. Καθώς ήταν Ουγενότος στις 24 Αυγούστου 1572, την ημέρα της Σφαγής του Αγίου Βαρθολομαίου, η ζωή του Paré σώθηκε όταν ο Βασιλιάς Charles IX τον έκρυψε σε μια ντουλάπα ρούχων

1590 μ.Χ. Πέθανε στο Παρίσι από φυσικά αίτια

Περισσότερα για τον Ambroise Paré

Ο Paré χρησιμοποιεί περίδεση σε έναν ακρωτηριασμό, αλλά...

Το πείραμα με το bezoar (πεντζέχρι)

Κύηση με 11 έμβρυα
Ambroise Paré, στην έκδοση
του 1900 του «**Anomalies and
Curiosities of Medicine**»

Fig. 22. — Pregnancy with 11 fetuses (after Paré).

ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΚΟΥΡΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΧΕΙΡΟΥΡΓΟΥΣ

1000 μ.Χ. Λόγω θρησκευτικών και υγιεινών κανονισμών σε μοναστήρια, οι μοναχοί έπρεπε να διατηρούν την κουρά τους, οπότε χρειάστηκαν κουρείς

1254 μ.Χ. Ο Bruno da Longobucco, ένας Ιταλός γιατρός που έγραψε για χειρουργική, ανησυχούσε για την πραγματοποίηση φλεβοτομιών και σκαριφισμών από κουρείς

1349 μ.Χ. Το Καταστατικό της Φλωρεντίας περό τέχνης Ιατρών και Φαρμακοποιών συνέδεε τους κουρείς με ένα κατώτερο νομικό καθεστώς σε σχέση με τους χειρουργούς

15^{ος} αιώνας Ρήξη ανάμεσα στους ιατρούς της Μακριάς και της Κοντής Ρόμπας και η στήριξη των Κουρέων

1540 μ.Χ. Οι κουρείς αρχίζουν να μαθαίνουν από την αρχαιότητα

16^{ος} αιώνας Οι κουρείς ιατροί ξεκινούν ιατρική εκπαίδευση

1540 μ.Χ. Η Αφελφότητα των Χειρουργών συγχωνεύεται με την Εταιρεία των Κουρέων

1660 μ.Χ. Οι κουρείς χειρουργοί τελικά επίσημα αναγνώρισαν την κυριαρχία των ιατρών

1745 μ.Χ. Οι χειρουργοί αποχώρησαν από την Εταιρεία των Κουρέων και δημιούργησαν την Εταιρεία των Χειρουργών

18^{ος} αιώνας Στη Γαλλία, οι χειρουργοί θεωρήθηκαν ιατροί

Ο μεγαλύτερος ανατόμος όλων των εποχών, Andreas Vesalius (1514-1564)

1514 μ.Χ. Γεννήθηκε στις Βρυξέλλες

1528 μ.Χ. Εισήλθε στο Πανεπιστήμιο της Λέβεν

1528 μ.Χ. Παρίσι, μαθητής του Jacobus Sylvius

1536 μ.Χ. Αναγκάστηκε να εγκαταλείψει το Παρίσι λόγω εχθροπραξιών μεταξύ της Ιερής Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας και της Γαλλίας

1537 μ.Χ. Σε ηλικία μόλις 22 ετών, έγινε καθηγητής ιατρικής στο Πανεπιστήμιο της Πάδοβα. Επέμενε ότι οι μαθητευόμενοι της ιατρικής θα έπρεπε να πραγματοποιούν νεκροψίες για να μάθουν τη λειτουργία του ανθρώπινου σώματος

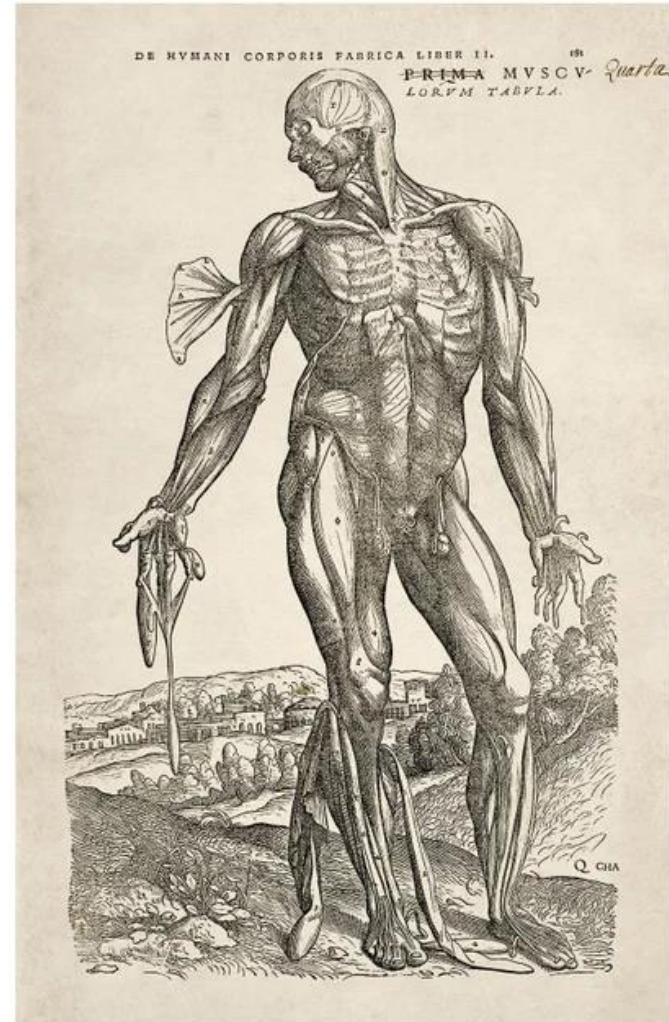
1555 μ.Χ. Έγινε ιατρός του Φίλιππου Β'

1564 μ.Χ. Πραγματοποίησε προσκυνηματικό ταξίδι στους Αγίους Τόπους ως εξιλέωση μετά τις κατηγορίες για νεκροψία σε ζωντανό σώμα

1564 μ.Χ. Αντίθετοι άνεμοι στην Ιονική Θάλασσα κατά την επιστροφή του προκάλεσαν ναυάγιο στο νησί της Ζακύνθου, όπου πέθανε λίγες μέρες αργότερα

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΕΙΣ ΤΟΥ ANDREAS VESALIUS

Ο Βρετανός σχολαστικός κύριος William Harvey 1578-1657

1578 μ.Χ. Γεννήθηκε στο Κεντ

1588 με 1593 μ.Χ. Σπούδασε τέχνες και ιατρική στο Κολλέγιο Gonville and Caius

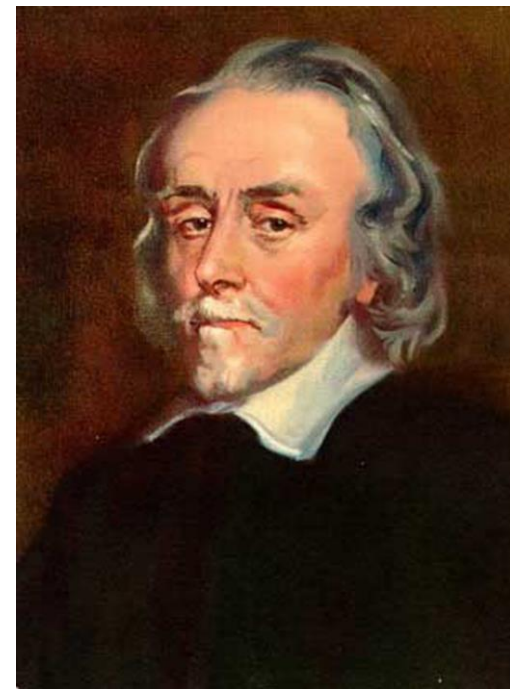
1593-1599 μ.Χ. Σπούδασε στο Κέιμπριτζ

1599 μ.Χ. Συνέχισε τις σπουδές του στο Πανεπιστήμιο της Πάντοβα, το κορυφαίο ιατρικό σχολείο στην Ευρώπη της εποχής υπό τον Fabricius

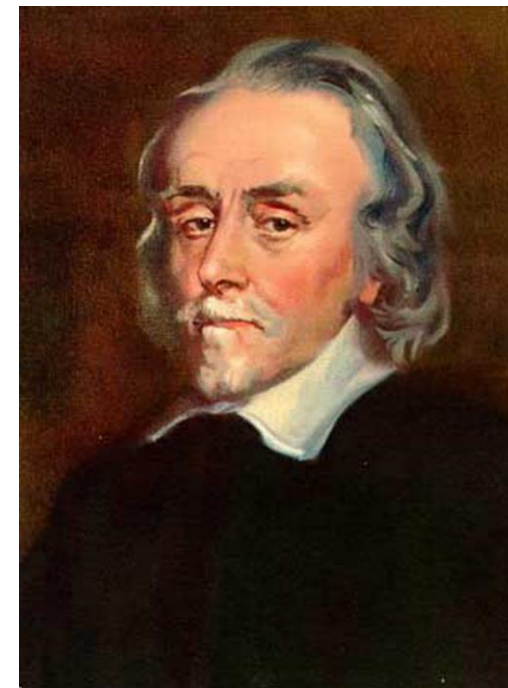
1609-1643 μ.Χ. Διορίστηκε ως ιατρός στο Νοσοκομείο του Αγίου Βαρθολομαίου, μέχρι που οι κοινοβουλευτικές αρχές του Λονδίνου τον αντικατέστησαν λόγω της έντονης υποστήριξής του προς τη μοναρχία

1618 μ.Χ. Διορίστηκε ως ιατρός του James I και συνέχισε ως ιατρός του Charles I μετά την άνοδό του στο θρόνο το 1625

Θεωρείται αυτός που περιέγραψε πρώτος και ολοκληρωμένα τη λειτουργία του κυκλοφορικού συστήματος

Ο Βρετανός σχολαστικός κύριος William Harvey 1578-1657

1634 μ.Χ. Εξέτασε τέσσερις γυναίκες που κατηγορήθηκαν για μαγεία, σε μια εποχή όπου η πίστη στις μάγισσες ήταν διαδεδομένη και η άρνηση της ύπαρξής τους θεωρούνταν αιρετική!

Τα τελευταία χρόνια υπέφερε από ουρική αθρίτιδα, πέτρες στα νεφρά και αυπνία

651 μ.Χ. μετά τη δημοσίευση του τελευταίου του έργου, *Exercitationes de Generatione Animalium*, φέρεται να προσπάθησε να βάλει τέλος στη ζωή του με λάβδανο (ένα αλκοολικό βάμμα από όπιο)

1657 μ.Χ. Πέθανε από εγκεφαλικό επεισόδιο στο Λονδίνο

Paré, Vesalius και Harvey ... Εξέλιξη και Εμπόδια

Προχωρώντας

Η εκκλησία είχε λιγότερη επιρροή

Και οι τρεις τους μπόρεσαν να υιοθετήσουν μια πιο **επιστημονική προσέγγιση** που περιλάμβανε πειραματισμό, παρατήρηση και καταγραφή αποτελεσμάτων

Ο Harvey εκμεταλλεύτηκε τον **τυπογραφικό τύπο** για τη διάδοση ιδεών. Δημοσίευσε το βιβλίο του κατά τη διάρκεια της ετήσιας βιβλιοπανήγυρης στη Φρανκφούρτη της Γερμανίας, γνωρίζοντας ότι άνθρωποι από όλη την Ευρώπη θα ήταν παρόντες

Και οι τρεις είχαν την **υποστήριξη ατόμων με επιρροή**. Ο Paré θεράπευσε 4 βασιλιάδες της Γαλλίας, ενώ ο Harvey 2 Άγγλους βασιλείς. Ο Vesalius είχε την υποστήριξη των αρχών της Πάντοβα

Paré, Vesalius και Harvey ... Εξέλιξη και Εμπόδια

Εμπόδια

Πολλοί ιατροί αρνούνταν να δεχτούν τη νέα γνώση

Ο Paré **καταφρονείτο** καθώς ήταν απλώς κουρέας χειρουργός, όχι πανεπιστημιακά-εκπαιδευμένος ιατρός ο οποίος έγραφε τα βιβλία του στα Γαλλικά και όχι στα Λατινικά

Οι ασθενείς ήταν διστακτικοί στις νέες ιδέες. Ο Harvey ανέφερε ότι έχασε πολλούς ασθενείς μετά το 1628 λόγω των καινοτόμων ιδεών του

ΆΛΛΕΣ ΣΗΜΑΝΤΙΚΕΣ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΤΗΤΕΣ

Girolamo Fracastoro 1478-1553 Του αποδίδεται η συγγραφή μιας θεωρίας που θεωρείται πρόδρομος της θεωρίας των μικροβίων

Paracelsus 1493-1541 Πατέρας της γερμανικής Αναγέννησης, ιδρυτής της τοξικολογίας

Gabriele Falloppio 1523-1562 Ανατόμος, ανακάλυψε τους σωλήνες που συνδέουν τις ωοθήκες με την μήτρα, ονομάζοντάς τες σάλπιγγες (fallopian tubes)

Hieronymus Fabricius ab Aquapendente 1533-1619 Μεγαλειότητα του Πανεπιστημίου της Πάντοβα, ειδήμων της αγγειολογίας και της εμβρυολογίας

Santorio Santorio 1561-1636 Εφευρέτης αρκετών ιατρικών συσκευών κατά τη διάρκεια της ζωής του. Ήταν ο πρώτος που χρησιμοποίησε υδρομετρητή ρευμάτων, ανεμομετρητή και θερμοσκόπο

Η ΤΕΧΝΗ ΑΝΑΖΩΟΓΟΝΗΣΕ ΤΗΝ ΙΑΤΡΙΚΗ

Οι τέχνες και ο πολιτισμός ανθούσαν και ένας μεγάλος αριθμός ιατρών και καλλιτεχνών ενδιαφέρθηκε βαθιά για το **ανθρώπινο σώμα**

Η **ανατομία** διδασκόταν στα Πανεπιστήμια των Τεχνών

Οι **καλλιτέχνες** άρχισαν την **ιατρική απεικόνιση** (σχεδιαστές, ζωγράφοι, χαρακτές, τυπογράφοι)

Η τέχνη προώθησε τη **συναισθηματική αντίληψη**

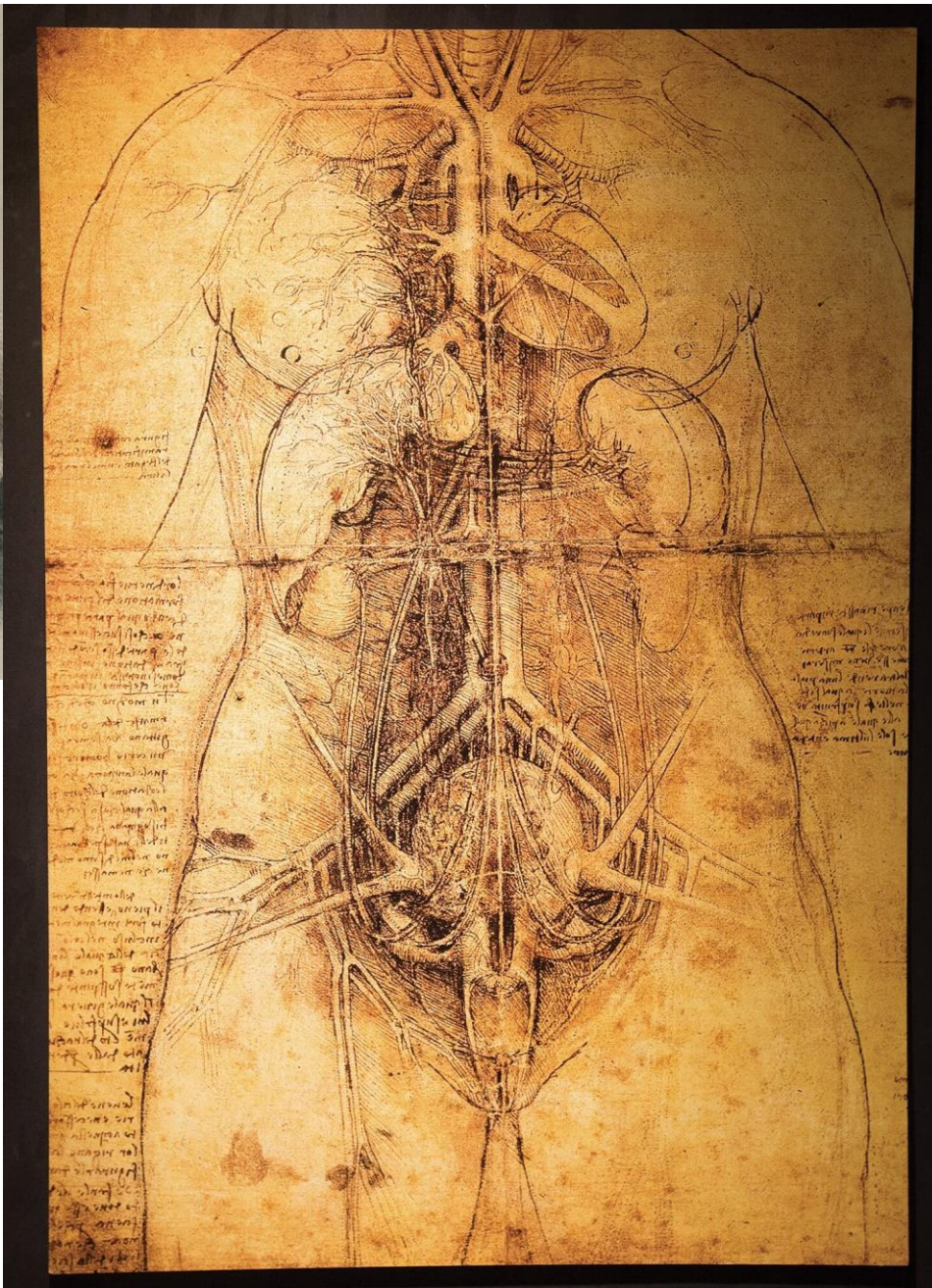
Οι **ανθρωπιστικοί καλλιτέχνες** της ιταλικής αναγέννησης διενήργησαν **δικές τους νεκροψίες** α) για να προωθήσουν τη μελέτη της ανατομίας & β) για να ικανοποιήσουν την επιθυμία τους να ανακαλύψουν έναν νέο κόσμο.

Ένα τοιχογράφημα του Domenico di Bartolo (ενεργός 1420-1444), που φωτίζει την καθημερινή ζωή σε ένα από τα παλαιότερα νοσοκομεία της Ευρώπης, το

Ospedale di Santa Maria della Scala

Leonardo di ser Piero da Vinci (1452-1519)

Γεννημένος εκτός γάμου στο Vinci
Εκπαιδεύτηκε στη Φλωρεντία από
τον Ιταλό ζωγράφο και γλύπτη
Andrea del Verrocchio
Πέθανε στο Κάστρο του Clos Lucé
κατόπιν πρόσκλησης του Francis
I, πέρασε τα τελευταία τρία
χρόνια της ζωής του στη Γαλλία

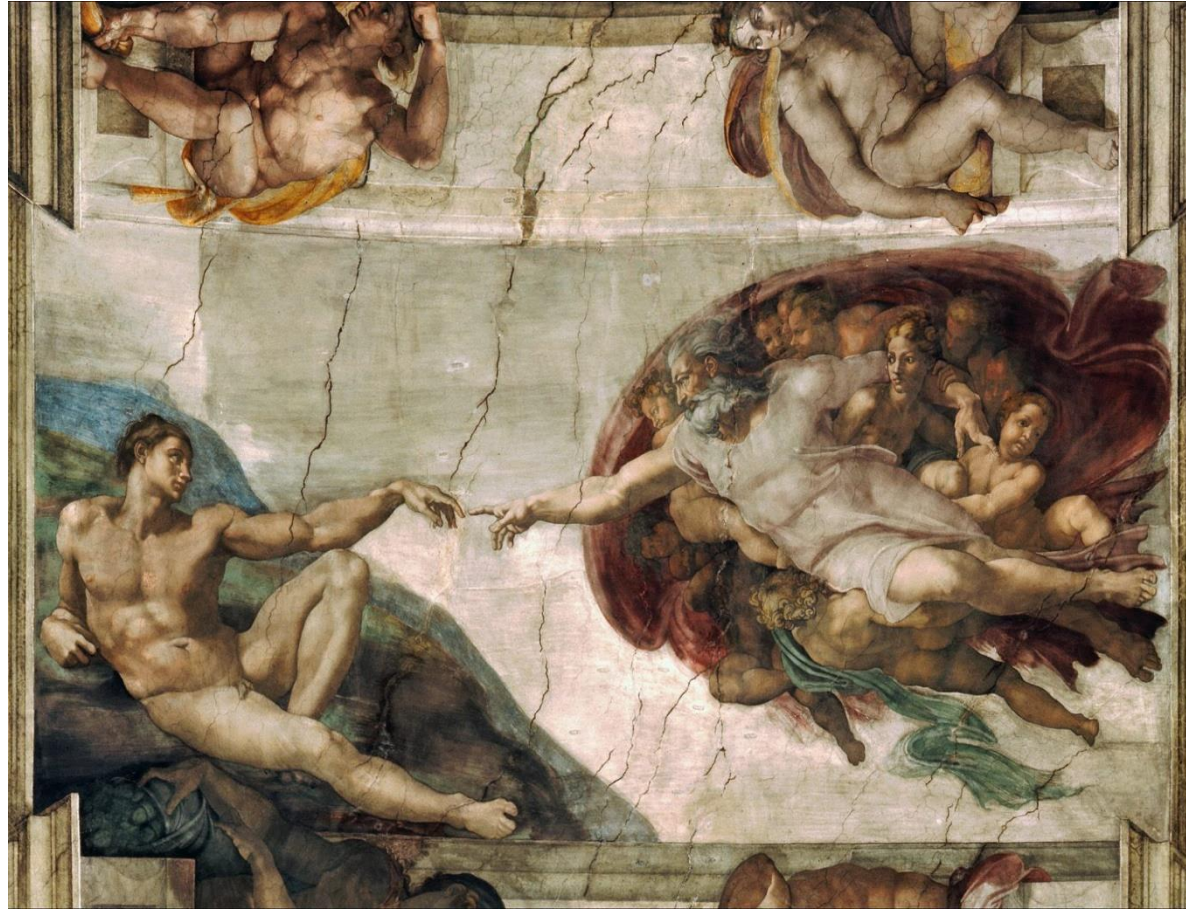
Michelangelo di Lodovico Buonarroti Simon (1475-1564)

Γεννημένος στη Δημοκρατία της Φλωρεντίας

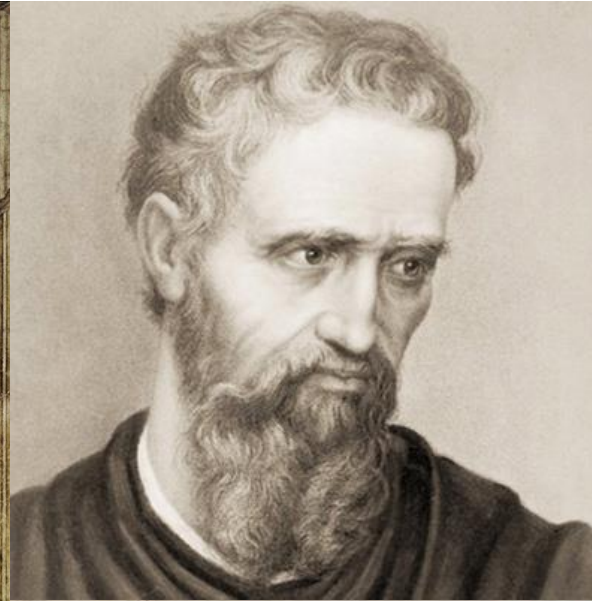
Δημιούργησε δύο από τα πιο γνωστά έργα του, Pietà και David, πριν την ηλικία των τριάντα

1505-1512 μ.Χ. δημιούργησε δύο από τα πιο επιδραστικά τοιχογραφήματα στο Sistine Chapel

Πέθανε στη Ρώμη και τάφηκε στη Φλωρεντία

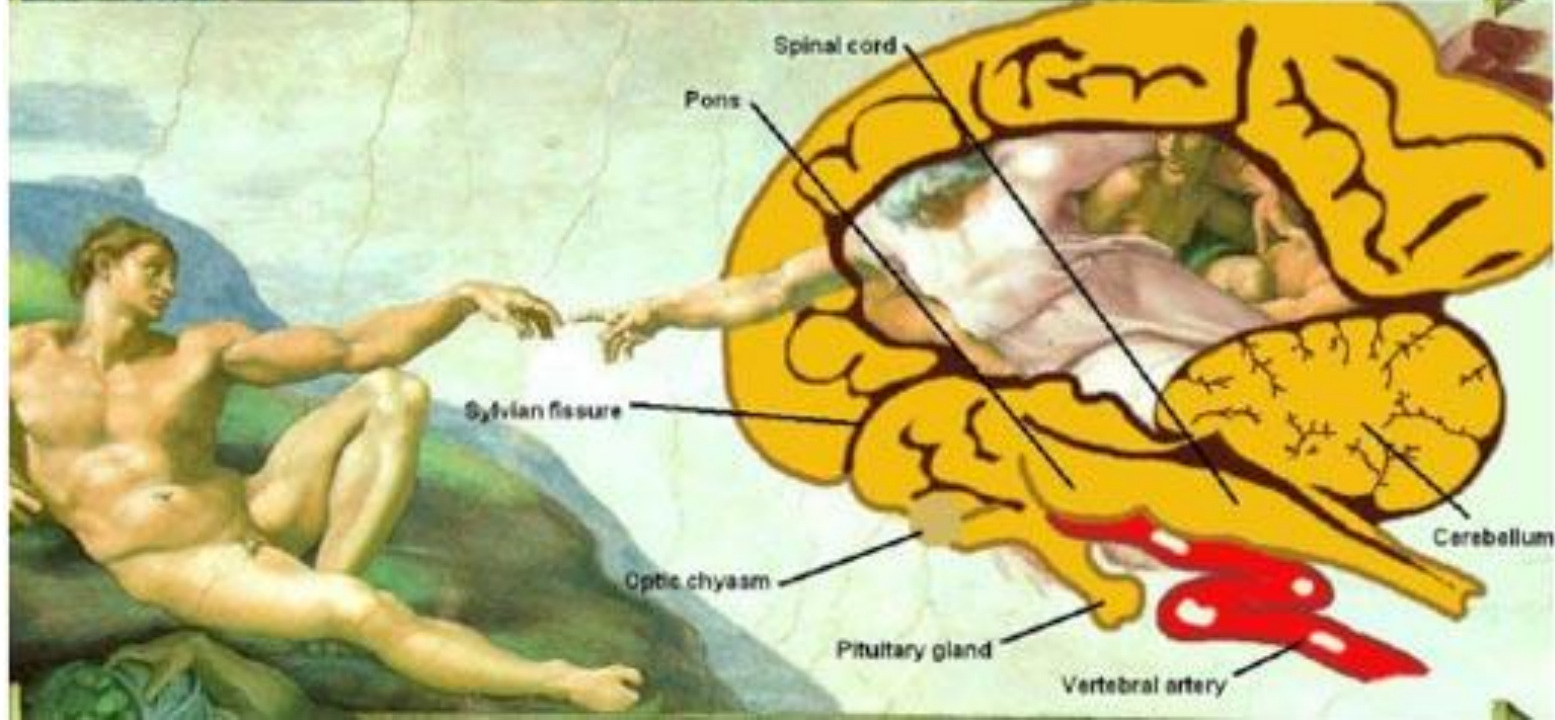
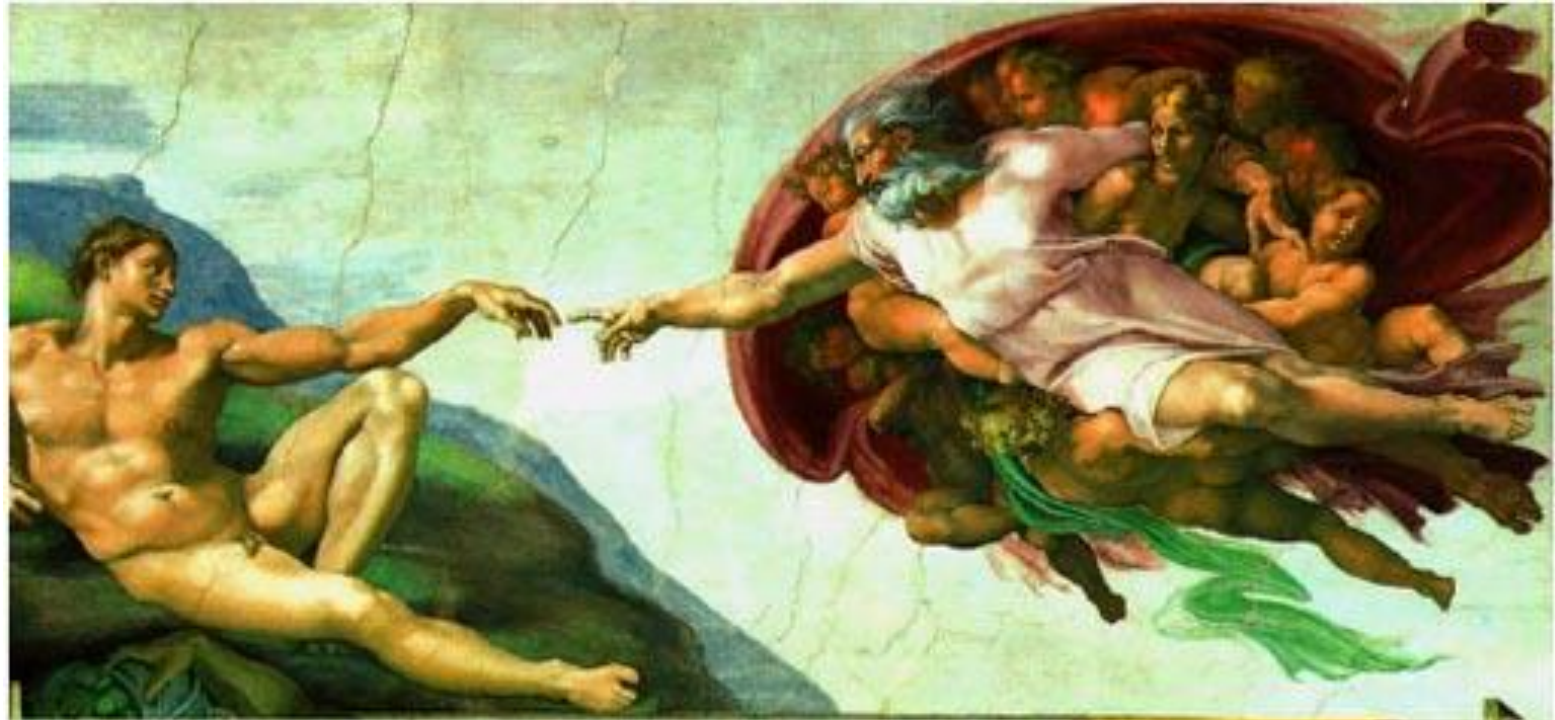

Το χέρι του Θεού

**ΕΝΑΣ
ΚΡΥΜΜΕΝΟΣ
ΕΓΚΕΦΑΛΟΣ**

ΑΡΘΡΙΤΙΔΑ

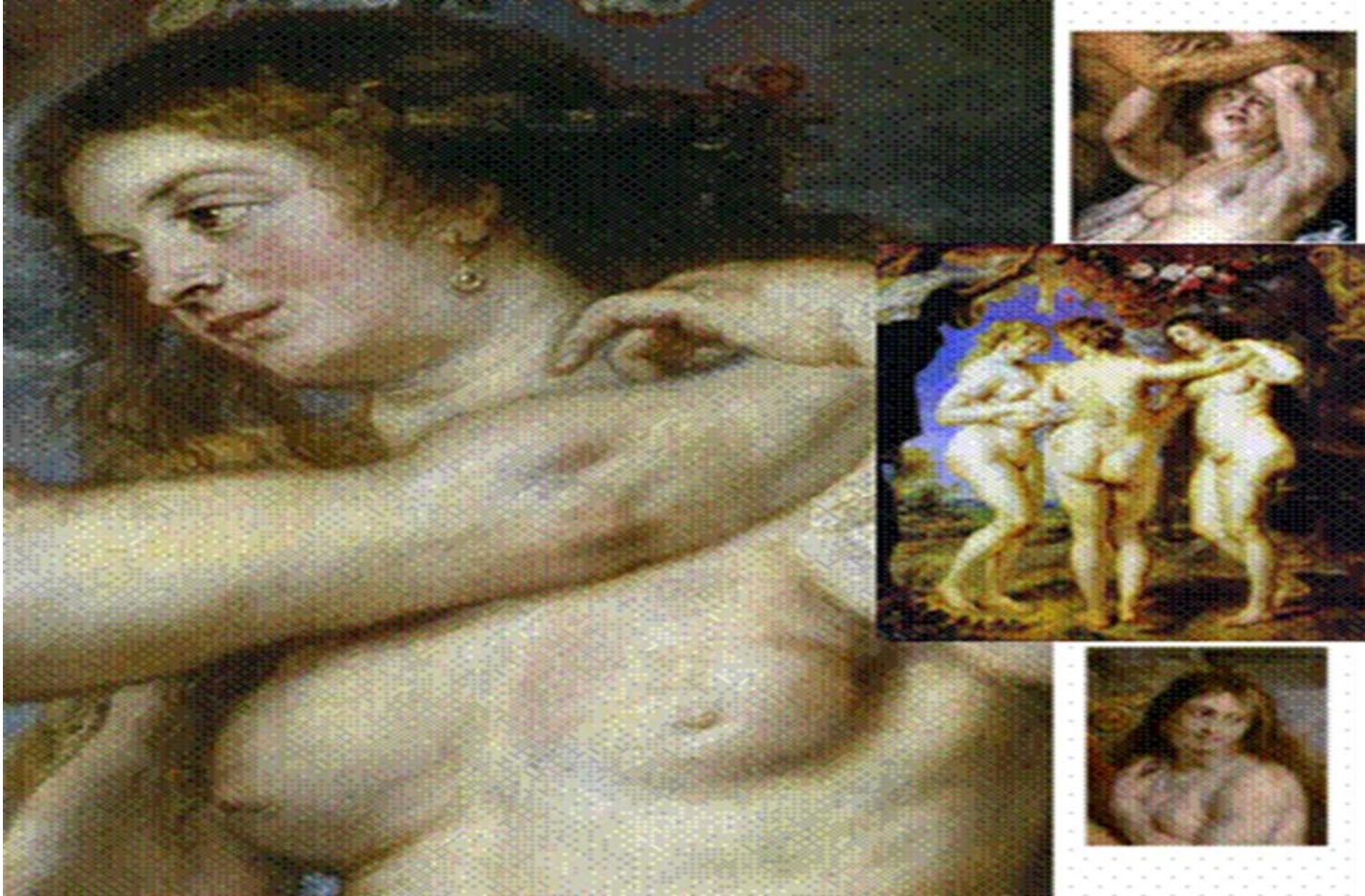

CORPUS CAVERNOSUM

Η εικόνα του προφήτη Jonah

Peter Paul Rubens (1577-1640)

Οι Τρεις Χάριτες

Jan van Scorel (1495-1562)

Αδάμ και Εύα

ΟΙ ΔΗΜΟΦΙΛΕΣΤΕΡΕΣ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

Χυμοί: Τα φαρμακεία ετοίμαζαν καθαρτικά για τη σύφιλη, εμετικά για το δηλητήριο, και βάμματα από μόλυβδο και υδράργυρο για να θεραπεύσουν ατμούς

Αναισθησία: Τα χέρια και τα πόδια του ασθενούς ήταν δεμένα στο τραπέζι κατά τη διάρκεια ακρωτηριασμών ή άλλων επεμβάσεων. Δοκιμάστηκαν διάφορες μεθόδους. **Το χτύπημα του σφυριού** περιλάμβανε την επικάλυψη του κεφαλιού του ασθενούς με ένα δερμάτινο κράνος που καθοδηγούσε τον χειρουργό καθώς έδινε ένα χτύπημα στο κρανίο με ένα ξύλινο σφυρί, με αποτέλεσμα ο ασθενής να είναι είτε αναίσθητος, είτε νεκρός. **Σφουγγάρια ναρκωτικών** εμποτίζονταν με μανδραγόρα και μελαντόνα και πίεζονταν στο στόμα του ασθενούς, ο οποίος το εισέπνεε και είτε κοιμόταν, είτε πέθαινε. Το σοκ και η σήψη σκότωσαν τους περισσότερους από αυτούς που επιζήσαν μετά τις τομές

Αφαίμαξη

ΟΙ ΔΗΜΟΦΙΛΕΣΤΕΡΕΣ ΙΑΤΡΙΚΕΣ ΜΕΘΟΔΟΙ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΙΕΣ

Κύπελλα κοπής

Κομμάτια από ζώα: οι κουτσουλιές από περιστέρια ήταν χρήσιμες for ερεθισμούς ματιών και το αποξηραμένος αλεσμένος φαλλός από αγριογούρουνο μπορούσε να θεραπεύσει την πλευρίτιδα

ΤΙ ΕΠΑΥΣΕ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΗ;

Ο 15^{ος} αιώνας σηματοδότησε μια εποχή με πολυάριθμους πολέμους στην ιταλική χερσόνησο.

Ισπανοί, Γάλλοι και Γερμανοί εισβολείς μάχονταν για τα Ιταλικά εδάφη, προκαλώντας αναταραχή και αστάθεια στην περιοχή

Επιδημίες

Η απότομη αλλαγή των εμπορικών δρόμων οδήγησε σε μια περίοδο οικονομικής ύφεσης

Η Αντιμεταρρύθμιση της Καθολικής εκκλησίας άσκησε λογοκρισία σε καλλιτέχνες και συγγραφείς, καθιερώθηκε η Ιερά Εξέταση

Μέχρι τις αρχές του 17ου αιώνα, το κίνημα της Αναγέννησης είχε τελειώσει, αφήνοντας χώρο για την ανάδυση της εποχής του Διαφωτισμού

ΤΑ ΙΑΤΡΙΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΣΕ ΜΙΑ ΕΠΟΧΗ ΜΟΝΤΕΡΝΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ

Η ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΙΑΤΡΟΧΗΜΙΚΩΝ

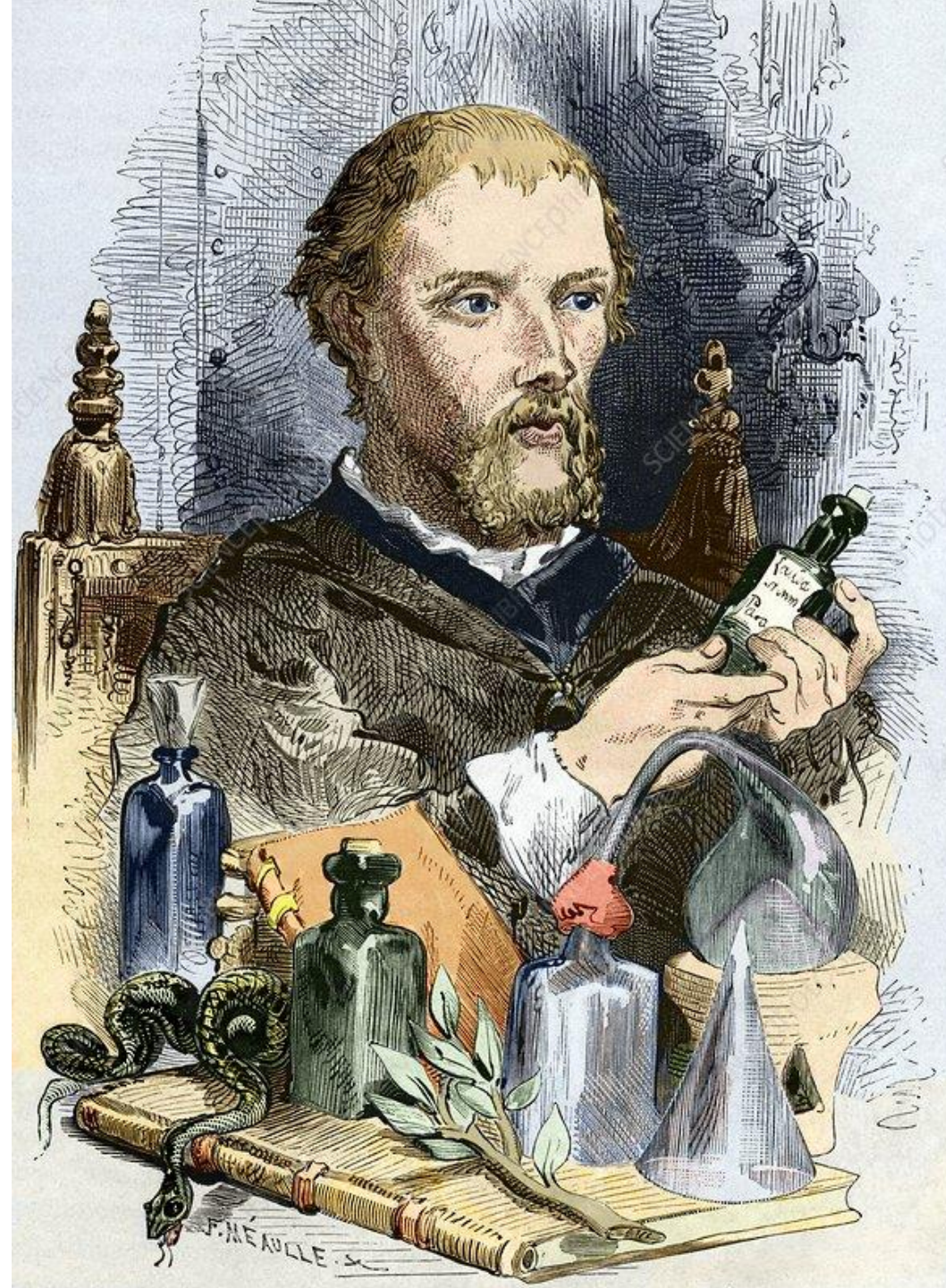
Ο πιο γνωστός ηγέτης της υπήρξε ο **Παρακέλσος**, ένας σημαντικός Ελβετός αλχημιστής του 16ου αιώνα

Γνωστή και ως **χημεία** ή χημική ιατρική

Αυτή η επιστημονική περιοχή έχει παρακάσει στην Ευρώπη από την άνοδο της σύγχρονης ιατρικής επιστήμης. Ωστόσο, η ιατροχημεία ήταν δημοφιλής **μεταξύ του 1525 και του 1660**, ιδίως στις Κάτω Χώρες

Οι ιατροχημικοί πίστευαν ότι η σωματική υγεία εξαρτιόταν από τη συγκεκριμένη **ισορροπία των σωματικών υγρών**

Οι ιατροχημικοί **απέριπταν** την παραδοσιακή ιατρική θεωρία, κυρίως από τους Γαληνικούς συντηρητικούς

Η ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΙΑΤΡΟΧΗΜΙΚΩΝ

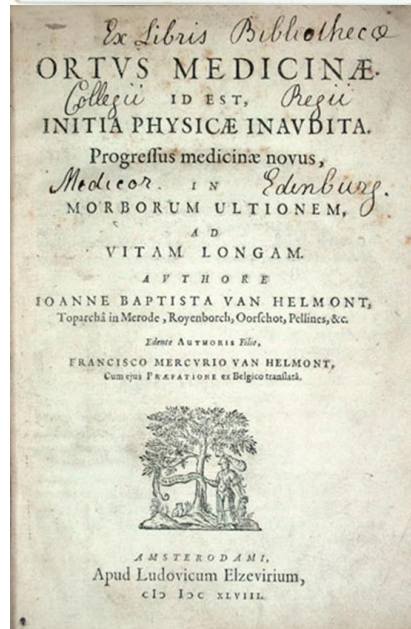
Jean-Baptiste van Helmont (1577- 1644)

Αντίθετος με τον Γαληνό

Η θεωρία του βασίστηκε σε **μικροοργανισμούς** που αναφέρονταν στη Βίβλο, κατά την άποψή του

Είχε ανακαλύψει ζυμώσεις, το διοξείδιο του άνθρακα, γαστρικά υγρά, υδρόθειο και τα αέρια της ατμόσφαιρας

Κατά τη γνώμη του τα ούρα περιέχουν θαλασσινό αλάτι και αμωνία

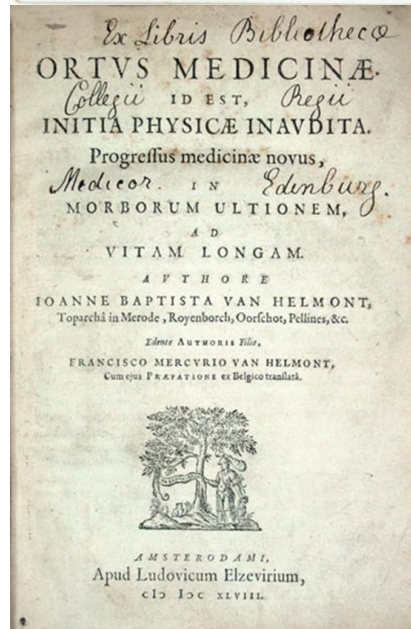
Η ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΙΑΤΡΟΧΗΜΙΚΩΝ

Jean-Baptiste van Helmont (1577- 1644)

Έγραψε το "Ortus medicinae" όπου δημιούργησε τον όρο "gaz" που προέρχεται από την ελληνική λέξη "χάος".

Πίστευε στη θεωρία της **αυτόματης γενέσεως**

Κατά τη διάρκεια του 1621, έγραψε το έργο "**Περί Μαγνητισμού**", από το οποίο προέκυψαν κατηγορίες για μαγεία

Η ΣΧΟΛΗ ΤΩΝ ΙΑΤΡΟΧΗΜΙΚΩΝ

Johann Schröder (1600-1664)

1644, Pharmacopoeia medico-chymica sive thesaurus pharmacologicus

1649, ήταν ο πρώτος που αναγνώρισε ότι το αρσενικό ήταν ένα στοιχείο. Είχε παράξει τη στοιχειακή μορφή του αρσενικού θερμαίνοντας το οξείδιό του, και δημοσίευσε δυο μεθόδους για την προετοιμασία του

ΑΠΟ ΤΟΝ ΒΙΤΑΛΙΣΜΟ ΣΤΟΝ ΑΝΙΜΙΣΜΟ

Georg Ernst Stahl (1659-1734)

Εισάγει την έννοια του **Βιταλισμού**, μια πεποίθηση που ξεκινά από την υπόθεση ότι «οι ζωντανοί οργανισμοί είναι θεμελιωδώς διαφορετικοί από τις μη ζωντανές υπάρξεις, επειδή περιέχουν κάποιο μη φυσικό στοιχείο ή διέπονται από διαφορετικές αρχές από τα πράγματα χωρίς ψυχή”

Είχε υποστηρίξει την **“Θεωρία του Φλογιστού”** η οποία υποστήριζε την ύπαρξη ενός στοιχείου που μοιάζει με φωτιά, το οποίο ονομάζεται φλογιστό και βρίσκεται στα σώματα, ενώ απελευθερώνεται κα΄τα τη διάρκεια της καύσης, με στόχο να εξηγήσει την φυσιολογία

Η ψυχή (*anima*) για τον Stahl ήταν μια ζωτική δύναμη η οποία όταν λειτουργούσε σωστά επέτρεπε στο υποκείμενο να είναι υγιές; όμως, η όταν λάμβανε χώρα η δυσλειτουργία της ψυχής (*anima*), τότε εμφανιζόταν και η ασθένεια

1708, Ο Stahl εισάγει τον όρο **“animismus” (ανιμισμός)** για να περιγράψει μια βιολογική θεωρία. Σύμφωνα με την οποία οι ψυχές αποτελούν τη ζωτική αρχή

*Georg Ernestus Stahl, Onoldo Francus,
Med. Doct. h.t. Prof. Publ. Ord. Hall. -*

Η ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΒΙΤΑΛΙΣΜΟΥ

Marcello Malpighi (1628-1694)

1653, αποφοίτησε από τη Ιατρική Σχολή της Μπολόνιας

Ιδρυτής της μικροσκοπικής ανατομίας, της ιστολογίας και Πατέρας της φυσιολογίας και της εμβρυολογίας

Μια από τις αρχές του Malpighi για την ιατρική πρακτική ήταν ότι δεν βασίζονταν σε ανέκδοτα ή εμπειρίες που αφορούσαν θεραπείες για διάφορες ασθένειες. Αντίθετα, χρησιμοποίησε τις γνώσεις του για την ανθρώπινη ανατομία και την παθολογία των ασθενειών για να ασκήσει αυτό που ανέφερε ως **"λογική" ιατρική**

Μεγάλος ανατόμος και πρωτοπόρος στη χρήση του μικροσκοπίου

Η ΣΧΟΛΗ ΤΟΥ ΒΙΤΑΛΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΑΝΙΜΙΣΜΟΥ

Ανιμισμός (Λατινικά: **anima** που σημαίνει ανάσα, πνεύμα, ζωή, ψυχή) είναι η πεποίθηση ότι τα αντικείμενα, τα μέρη, και τα πλάσματα όλα κατέχουν μια ξεχωριστή πνευματική ουσία

Η ιδέα του ανιμισμού αναπτύχθηκε από τον ανθρωπολόγο Sir Edward Tylor μέσα από του βιβλίο του το 1871 “ρωτόγονος Πολιτισμός”, στο οποίο τον όριζε ως “το γενικό δόγμα των ψυχών και άλλων πνευματικών οντοτήτων γενικά”, βασισμένο στον όρο “**animismus**” του Georg Ernst Stahl (1659-1734)

Στις αρχές του 20^{ου} αιώνα, το 1911, ο ψυχολόγος William McDougall (1871-1938) υπερασπίστηκε μια μορφή ανιμισμού στο βιβλίο του “**Σώμα και Νους: Ιστορία και Υπεράσπιση του Ανιμισμού**”

Η ψυχή προκαλεί τις τονικές κινήσεις ιστο σώμα, πάνω στις οποίες βασίζεται η ζωή, ρυθμίζει όλες τις λειτουργίες του σώματος, και εξαφανίζεται με τον θάνατο

Ο Άγγλος ανθρωπολόγος Sir Edward Burnett Tylor (1832-1917)

ΑΠΟ ΤΟΝ ΒΙΤΑΛΙΣΜΟ ΣΤΟΝ ΑΝΙΜΙΣΜΟ

Théophile de Bordeu (1722-1776)

1743, αποφοίτησε από τη Ιατρική Σχολή του Montpellier

Υποστηρικτής του **Βιταλισμού**

1752, Recherches anatomiques sur la position des glandes et sur leur action

1767, Recherches sur le tissu muqueux

1767, Recherches sur les maladies chroniques

Με τον ρόλο που διαδραμάτισε ο Bordeu στην ιστορία του θερμαλισμού (**thermalism**), έμεινε γνωστός ως ο ιδρυτής της σύγχρονης υδροθεραπείας. Ανάμεσα στους ιδρυτές της **ενδοκρινολογίας**

Jean-Joseph Barthez (1734-1806)

1753, αποφοίτησε από τη Ιατρική Σχολή του Montpellier

1778, Nouveaux éléments de la Science de l'homme, στο οποίο χρησιμοποίησε την έκφραση «**ζωτική αρχή**» σαν έναν βολικό όρο για την αιτία των φαινομένων της ζωής

Κατά τη διάρκεια της Γαλλικής Επανάστασης έχασε μεγάλο μέρος της περιουσίας του, αλλά εκτιμήθηκε και τιμήθηκε από τον Ναπολέοντα. Υιοθέτησε τη βιολογική θεωρία του **Βιταλισμού** (ζωτικοδοξία)

Η ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ Ή ΙΑΤΡΟΦΥΣΙΚΗΣ

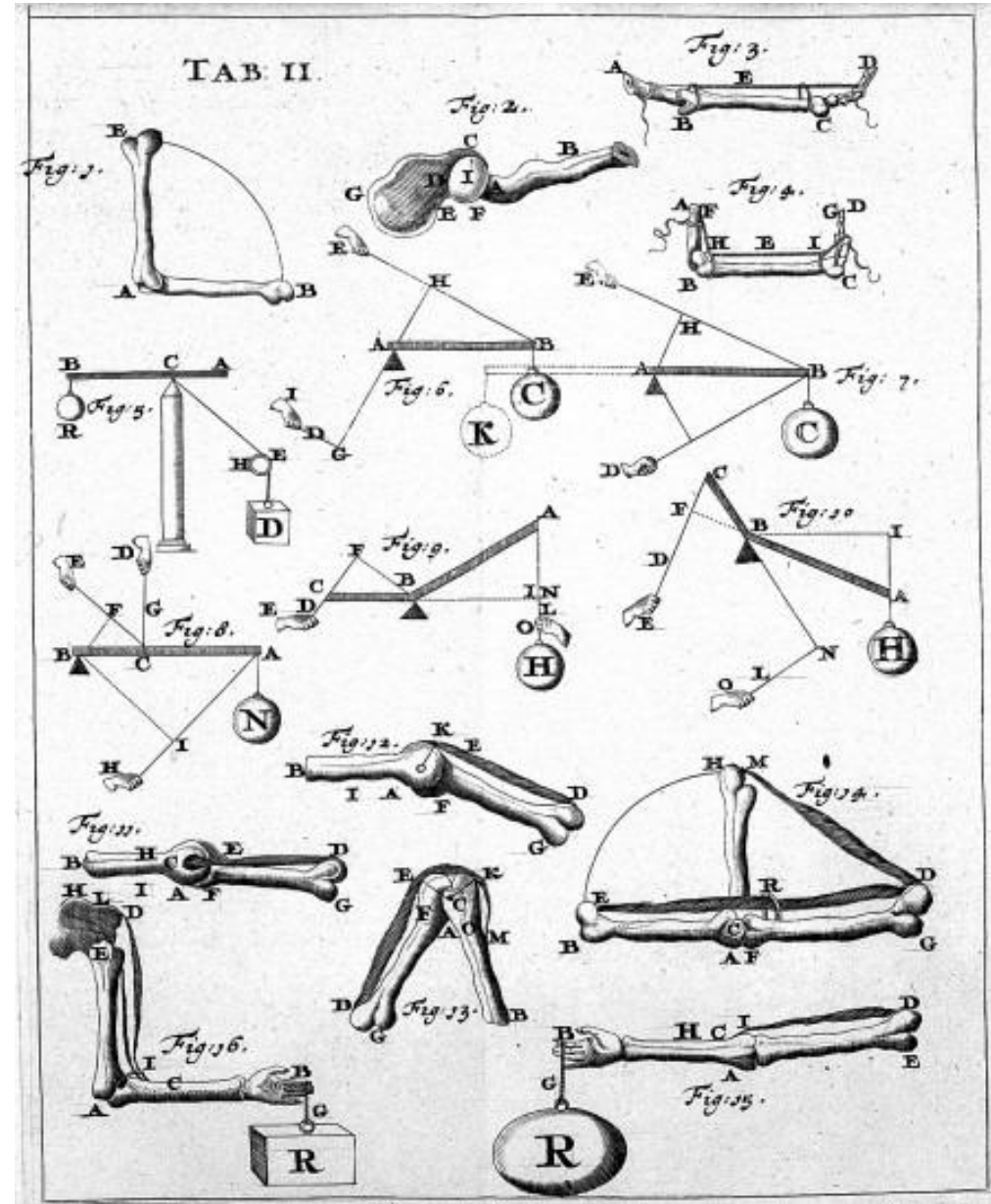
Η σχολή παρέχει μια εξήγηση της ανθρώπινης φυσιολογίας με **μηχανικές αρχές**, με έμφαση σε μαθηματικά μοντέλα αντί για χημικές διαδικασίες

Οι υποστηρικτές της ιατρομηχανικής πρότειναν ότι τα φυσιολογικά φαινόμενα του ανθρώπινου σώματος ακολουθούσαν τους **νόμους της φυσικής**

Οι μηχανές χρησιμοποιήθηκαν ως μοντέλα από τους ιατροφυσιικούς για να περιγράψουν ποσοτικά τη γραμμική και περιστροφική κίνηση διαφόρων βιολογικών συστημάτων

Ένα κυριότερο στοιχείο της **ιατροφυσικής ανατομίας** ήταν η μελέτη των **σωματιδίων**

Η ζωή είναι κίνηση, ο τόνος των ινών εξαρτάται από μια ουσία, ένα **νευρικό υγρό**

Η ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΙΑΤΡΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ Ή ΙΑΤΡΟΦΥΣΙΚΗΣ

Giovanni Alfonso Borelli
(1608-1679)

Μαθηματικός

Διάκριση ανάμεσα στους που υπόκεινται στη βούληση και σε εκείνους που δεν υπόκεινται στη βούληση

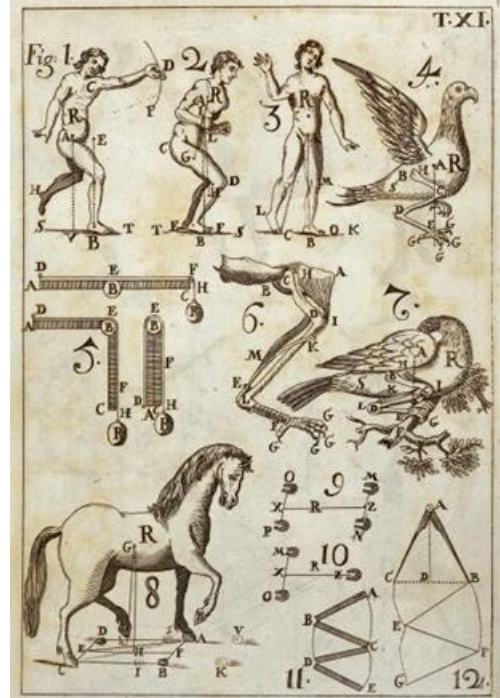
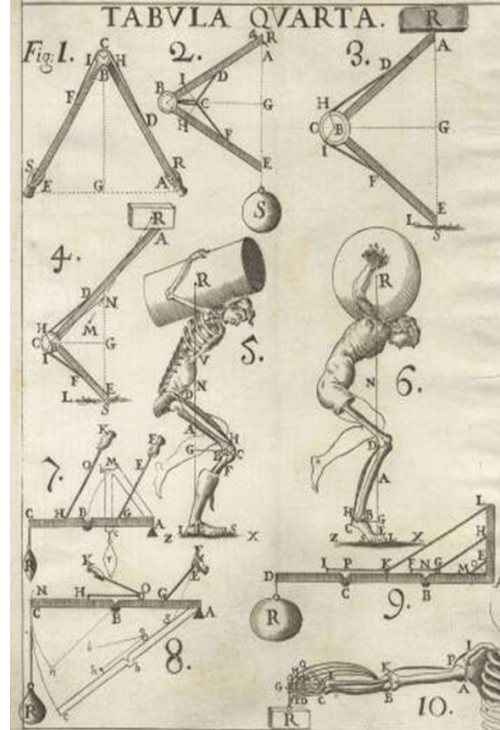
Διακηρύττει ότι οι καρδιακοί παλμοί οφείλονται στη μυική σύσπαση

Herman Boerhaave (1668-1738)

Παρότι διαφώνησε με την ιδέα ότι το σώμα και το μυαλό ήταν συνδεδεμένα, απέδιδε όλα όσα σχετίζονταν με το σώμα στην επέκταση, την αδιαπερατότητα, ή την κίνηση

Ο Boerhaave πρότεινε ένα υδραυλικό μοντέλο της ανθρώπινης φυσιολογίας. Ανάμεσα στις πιο σημαντικές προσωπικότητες στην ανθρώπινη φυσιολογία

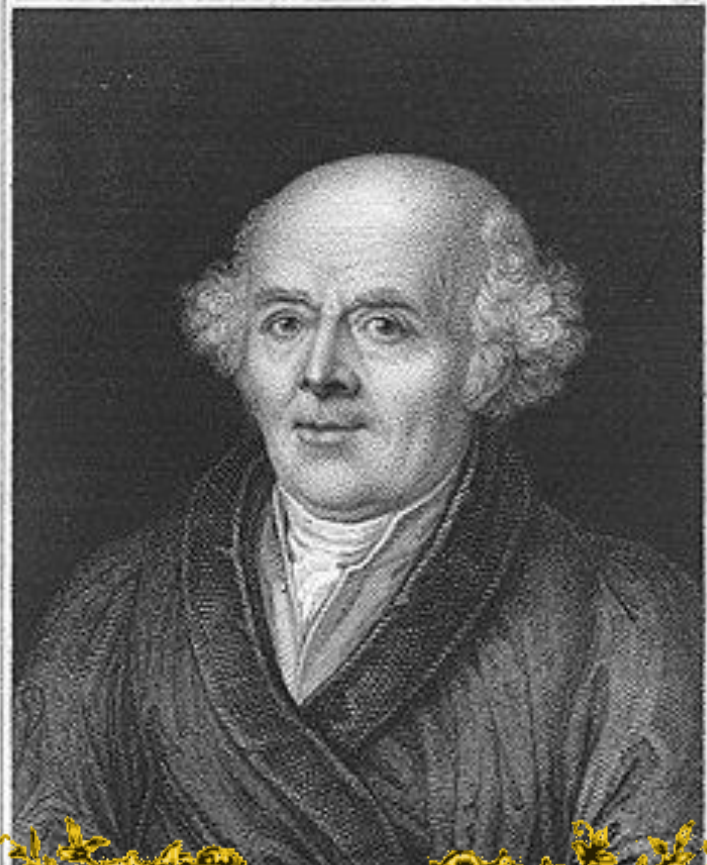
ΖΩΙΚΟΣ ΜΑΓΝΗΤΙΣΜΟΣ Ή ΜΕΣΜΕΡΙΣΜΟΣ από τον Franz Anton Mesmer (1734-1815)

Ο ζωϊκός μαγνητισμός ή μεσμερισμός υποστηρίζει την ύπαρξη μιας **αόρατης φυσικής δύναμης** που κατέχεται από όλα τα ζωντανά πλάσματα, συμπεριλαμβανομένων των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών. Ο Mesmer υποστήριξε ότι αυτή η δύναμη θα μπορούσε να έχει φυσικές επιδράσεις στους ανθρώπους, συμπεριλαμβανομένης της **ιάσης**

ΟΜΟΙΟΠΑΘΗΤΙΚΗ από τον Samuel Friedrich Hahnemann (1755-1843)

Christian Friedrich Samuel Hahnemann (1755-1843)

Σπούδασε σε Λειψία (Leipzig), Βιέννη και Έρλανγκεν/Νυρεμβέργη

Μεταφραστής πολλών ιατρικών εγχειριδίων

Ο Hahnemann δοκίμασε ουσίες για τα αποτελέσματα που παρήγαγαν σε έναν υγιή άνθρωπο, υποθέτοντας ότι **θα μπορούσαν να θεραπεύσουν τα ίδια προβλήματα που θα μπορούσαν να προκαλέσουν**

Γεννήθηκε η **ομοιοπαθητική**, που ακόμα θεωρείται από πολλούς ως μια ψευδοεπιστημονική μέθοδος

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΗ ΤΕΧΝΗ ΚΑΙ ΙΑΤΡΙΚΗ

Η Ηλικιωμένη Γυναίκα, Quinten
Massys, 1513

Διάγνωση; Η νόσος του Paget

Ένας Σάτυρος θρηνεί πάνω από μία Νύμφη, Piero di Cosimo, (1495)

Η διάγνωση μέσα από την παρατήρηση

Rembrandt van Rijn, Το Ανατομικό Μάθημα του Dr Nicolaes Tulp, 1632. Oil on canvas

Rembrandt van Rijn, *Το Ανατομικό Μάθημα του Dr Joan Deyman*, 1656

Μάθημα Οστεολογίας από τον Dr. Sebastiaen Egbertsz, Nicolaes Elias Pickenoy, 1619

Μάθημα Ανατομίας από τον Dr. Frederik Ruysch, Adriaen Backer, 1670

Το Μάθημα Ανατομίας του Dr. Frederick Ruysch, Jan van Neck, 1683

Thomas Eakins, The Gross Clinic
and Dr Samuel Gross, 1875

Ηρωική απεικόνιση

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ
ΠΟΛΥ ΓΙΑ
ΤΗΝ
ΠΡΟΣΟΧΗ
ΣΑΣ